

Kvalitetsrapport 2025

Utveckling och lärande i Borås Stads förskolor

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Sammanfattning	3
2.1	Insatser i samverkan med Skolverket	4
2.2	Insatser i egen regi	4
3	Resultat.....	5
3.1	Huvudmannanivå.....	5
3.1.1	Hitta språket och Hitta matematiken	5
3.2	Enhetsnivå.....	7
3.2.1	Att följa varje barns språkutveckling.....	7
3.2.2	Språkutvecklande arbete i förskolan	9
3.2.3	Samverkan mellan förskola och hem	11
3.2.4	Nationella minoriteter.....	12
3.2.5	Språkhallen.....	13
3.2.6	ÅterSkapa.....	14

1 Inledning

Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsrapportens syfte är att följa upp måluppfyllelsen i Borås Stads förskolor mot de nationella målen.

Kvalitetsrapportens syfte är också att bidra till en likvärdig utbildning mellan förskolor (Skollagen Kap 1 § 9).

Rapporten utgår från rektors analyser i verksamhetsplanen, kvalitetsdialoger med rektorer och verksamhetsbesök.

2 Sammanfattning

Rapporten tar upp resultat från återkoppling från grundskolan och om att följa varje barns utveckling. Även litteratur i förskolan, flerspråkighet, samverkan mellan förskola och hem samt nationella minoriteter tas upp. ÅterSkapa och Språkhallen beskrivs också i rapporten. Under detta avsnitt redovisas slutsatser och utvecklingsområden.

Huvudsakliga slutsatser

- Resultatet utifrån kartläggning i förskoleklass visar att elevers intresse för högläsning har ökat sedan 2022. En trolig förklaring är den satsning som gjorts på högläsning i förskolan. Den kommunikativa aspekten är dock fortfarande ett utvecklingsområde i undervisningen både när det gäller språk och matematik.
- Måluppfyllelsen är hög gällande högläsning, det finns en stor tillgång till böcker och möjligheter för barn att möta och utveckla intresse för skriftspråket. Ett utvecklingsområde är att planera för högläsningens syfte och innehåll. Ett annat utvecklingsområde är att ge barnen mer talutrymme till exempel vid högläsning och under samling. Det framkommer att barnen inte upplever sig delaktiga under samlingen utan innehållet styrs mestadels av pedagogerna.
- Det är stora skillnader mellan förskolor i hur man följer varje barns språkutveckling, från dem som arbetar mycket systematiskt till de förskolor som främst förlitar sig på pedagogernas kunskap och erfarenhet utan särskild struktur. Ett utvecklingsområde är att i högre grad beskriva barnets förändrade kunnande snarare än enbart vad barnet gör.
- Måluppfyllelsen gällande arbetet med barn som har annat modersmål än svenska varierar mellan förskolorna. Några förskolor uppnår hög måluppfyllelse genom att systematiskt använda sig av olika metoder och verktyg. Mindre grupper möjliggör språkutvecklande samtal och bättre anpassning efter barns behov. Flertalet förskolor har låg måluppfyllelse då det råder osäkerhet och kunskapsbrist hos pedagogerna om hur arbetet med flerspråkiga barns andraspråkutveckling ska genomföras.

Övriga slutsatser

- Samverkan mellan förskola och hem fungerar bäst när det finns tillit och goda relationer samt en tydlig och tillgänglig kommunikation. De största utmaningarna är att hitta samarbetsformer som engagerar fler föräldrar och säkerställer att alla kan delta på lika villkor oavsett språk, tid eller bakgrund.
- Många förskolor har tagit tydliga steg i att lägga grunden till barns förståelse för de nationella minoriteternas språk och kulturer.
- Språkhallens arbete går vidare och 35 unika familjer har besökt Språkhallen under vårterminen och 14 familjer har återkommit sedan tidigare omgångar.
- ÅterSkapa har etablerats som en uppskattad resurs i förskolors arbete med lärmiljöer och undervisning. Workshops erbjuds i allt större utsträckning och omfattar teman som okodat material, estetiska uttryckssätt

2.1 Insatser i samverkan med Skolverket

Mångfaldens förskola

Genom statsbidrag för flerspråkigt lärande har några förskolor under läsåren 2022–2024 fått ta del av kompetensutveckling genom boken ”Mångfaldens förskola – flerspråkighet, omsorg och undervisning” av Annika Sandell Ring. I insatsen har förskolan också haft tillgång till ett webbmaterial. Arbetet har skett antingen som en egen process på förskolan utifrån bok och arbetsmaterial i webbmaterialiet eller med processtöd. I ett fall har förskolan arbetat med bok och webbmaterial och samtidigt fått regelbunden handledning av författaren.

2.2 Insatser i egen regi

Förskoleförvaltningens olika stödfunktioner (Barnhälsan och Kvalitet och utveckling) har utifrån insatsöversikten läsåret 2024-2025 erbjudit olika insatser för att möta förskolornas arbete med språkutveckling.

Läslýftet

Under läsåret 2024–2025 har några förskolor valt att arbeta med Skolverkets kompetensutvecklingsinsats Läslýftet. Tidigare fick förvaltningen statsbidrag men eftersom det har upphört har insatsen drivits i egen regi.

Utbildningar och handledning i arbetslag

Olika utbildningar i språkutvecklande arbete har erbjudits förskolorna, till exempel handledning för att följa upp och fördjupa tidigare språkutvecklande insatser, introduktion i språkplattformen samt utbildning i kartläggningsmaterialet ELSA modellen (Eget Lärande genom Språkstödjande Aktioner). En annan insats som erbjudits är handledning i att använda Polyglutt, en digital bilderboksfunktion.

Specialpedagogiska insatser

Utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv har funnits insatser kring språkutvecklande arbetssätt med inriktning mot tydliggörande pedagogik tillsammans med bland annat TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation).

Kapprumsbibliotek

Kapprumsbibliotek är en del av Förskoleförvaltningens långsiktiga satsning på språk- och kunskapsutvecklande arbete. Syftet är att öka medvetenheten hos pedagoger och vårdnadshavare kring högläsningens betydelse för barns språkutveckling samt att underlätta för vårdnadshavarna att låna böcker.

Litteraturdiplomerade förskolor

Förskolorna i Borås Stad har möjlighet att ansöka om att bli litteraturdiplomerade. I dagsläget är det 5 förskolor som är diplomerade. Diplomerade förskolor arbetar med utgångspunkt i kriterier framtagna av Förskoleförvaltningen och Kulturförvaltningen/Biblioteken i Borås.

3 Resultat

3.1 Huvudmannanivå

3.1.1 Hitta språket och Hitta matematiken

Varje höst genomför förskoleklass i grundskolan en kartläggning av elevernas språkförmåga och matematikförmåga. Kartläggningen är ett stöd i att utforma relevanta insatser till förskolorna utifrån specifika behov.

Resultat och utvecklingsområden

Berätta och beskriva	2022	2023	2024
Eleven kan berätta sammanhängande om något han eller hon varit med om	84	84	83
Eleven kan beskriva en sak eller företeelse så att andra förstår	78	81	82
Eleven visar intresse för vad andra säger	83	88	88
Eleven kan förstå en enkel instruktion	91	91	90
Högläsning			
Eleven visar intresse för högläsning	88	86	91
Eleven kan delta i samtal om text och bild	78	82	83

Eleven kan återge ett händelseförlopp	75	79	77
Skriva			
Eleven kan kommunicera genom att rita bilder, skriva bokstäver och symboler	84	87	84
Eleven visar intresse för bokstäver	89	89	89
Eleven kan skriva sitt eget namn	90	93	92
Eleven kan ange vad det står i vanliga ordbilder	60	65	70

Resultatet skiljer sig givetvis åt mellan förskolorna och utifrån återkopplingen från förskoleklass synliggörs varje förskolas styrkor och utmaningar i det språkutvecklande arbetet. Återkopplingen från skolorna visar dock generellt att förskolebarnen är väl förberedda språkligt när de börjar i förskoleklass, vilket tyder på att det pedagogiska arbetet generellt är av god kvalitet. Under några år har en satsning på högläsning skett på många förskolor och det är en trolig förklaring till att elevers intresse för högläsning har ökat sedan 2022. Detta syns även i ökningen när det gäller att delta i samtal om text och bild. Den kommunikativa aspekten är dock fortfarande ett utvecklingsområde i undervisningen. För att nå ett ännu bättre resultat behöver läsningen uppmärksammas än mer. Det finns en planering för ett gemensamt projekt under tre år tillsammans med Göteborgs universitet kring läsning i alla skolformer från förskola till gymnasiet i syfte att tillsammans undersöka och beskriva hur läsningen byggs genom de olika skolformerna. Projektet kommer också att undersöka hur varje skolform kan påverka barns och ungas läsförmåga under hela deras förskole- och skoltid.

Mönster	2022	2023	2024
Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet	95	94	94
Prövar och använder olika idéer genom att följa, fortsätta och översätta mönster.	91	90	88
Kommunicerar och resonerar om mönster.	76	78	80
Tal			
Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet.	94	96	94
Adderar antal	87	88	83

Uppskattar antal	79	83	83
Uppskattar antal utan att behöva räkna dem.	76	76	79
Känner igen siffror och benämner dem.	91	90	90
Storleksordnar tal.	85	87	86
Visar förståelse för räkneprinciperna.	89	84	81
Mätning			
Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet	86	90	90
Prövar och använder olika idéer för att lösa problem inom mätning.	76	78	80
Kommunicerar och resonerar om mätandets princip.	66	68	68
Rumsuppfattning			
Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet	86	90	88
Prövar och använder olika idéer för att lösa problem inom rumsuppfattning.	75	78	81
Kommunicerar och resonerar om rum, perspektiv och tid.	68	73	72

Även när det gäller matematik skiljer sig resultaten åt mellan förskolorna, men utifrån helhetsbilden syns en nyfikenhet på matematik. Den är en viktig förutsättning för ett fortsatt lärande i matematik. Generellt är också att den kommunikativa aspekten i matematik är något lägre än övriga aspekter av matematik. Det kopplar till resultatet på Hitta språket där kommunikationsaspekten också ligger något lägre än övriga aspekter. Detta är något att uppmärksamma i undervisningen i förskolan.

3.2 Enhetsnivå

3.2.1 Att följa varje barns språkutveckling

För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om vilka arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns utveckling. För att kunna dra sådana slutsatser är det viktigt att arbeta systematiskt med uppföljningen.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Läroplanen beskriver förskollärares ansvar att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt följs, dokumenteras och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål. Utifrån området språkutveckling är bedömningen att det är en stor spridning bland förskolorna i hur väl dessa riktlinjer följs.
- Ett utvecklingsområde är att i högre grad beskriva barnets förändrade kunnande snarare än enbart vad barnet gör. Det finns också behov av att individualisera dokumentationen mer så att varje barns progression och styrkor blir tydligare.

Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Förskolor arbetar med barns språkutveckling på olika sätt men kvaliteten och systematiken varierar till stor del. De flesta förskolor har kompetent personal som är skickliga på att upptäcka barns behov, men många saknar strukturerade system för att dokumentera och följa upp arbetet med systematiskt. Orsaken till det kan vara tid att dokumentera och att skapa enhetliga arbetssätt inom en förskola.

En utmaning är även bristen på kunskap om flerspråkiga barns språkutveckling och att det kan vara svårt att bedöma vad som är en normal språkutveckling för barn med flera språk. Här kan behövas särskilda stödsatser för att ge mer kunskap till pedagoger. På en del förskolor där pedagoger saknar tillräckliga kunskaper i svenska kan det vara svårt för dem att göra bedömning av vad som är en normal språkutveckling.

De förskolor som arbetar systematiskt använder bedömningsverktyg som TRAS (tidig registrering av språkutveckling) och ELSA (Early Educational Language Support Activities). TRAS har förekommit under många år och användandet ser olika ut, ungefär 30 procent av förskolor använder verktyget regelbundet och cirka 25 procent mer sporadiskt eller vid behov. Vissa förskolor använder det endast för barn som visar tecken på språksvårigheter. Flera förskolor håller i stället på att gå över till ELSA. Resterande förskolor förhåller sig inte till något givet verktyg. Granskning av hur varje barns språkutveckling dokumenteras på Unikum visar att det finns en stor variation i hur barns individuella utveckling synliggörs. Förskolor som kartlägger barns språkutveckling med hjälp av TRAS och ELSA-modellen använder sig ofta av andra plattformar eller system. Det finns inget krav från förvaltningens sida att ett visst system ska användas mer än att riktlinjerna i läroplanen kring systematiken ska följas.

Förskolor som bedöms ha en hög kvalitet i sin systematik kännetecknas av systematisk användning av någon form av bedömningsverktyg, en regelbunden dokumentation i lärplattformen och tydliga rutiner för uppföljning. Förskolor som bedöms ha en lite lägre kvalitet i systematiken har visserligen kunskap om och arbetar med språkutveckling men saknar systematik; dokumentationen sker mer oregelbundet och bedömningsverktyg används endast vid behov.

Resterande förskolor saknar gemensamma verktyg och systematik och har svårt att följa den individuella utvecklingen hos barnet. Det finns ett större fokus på gruppnivå än på enskilda barn och förskolor behöver utveckla dokumentationen kring det enskilda barnet.

3.2.2 Språkutvecklande arbete i förskolan

Förskolans språkutvecklande arbete ska utgå från varje barns individuella förutsättningar och behov. Arbetslaget ska ge alla barn möjlighet att utveckla det svenska språket, samtidigt som barn med annat modersmål ska ges stöd att utveckla sitt modersmål.

Måluppfyllelse och utvecklingsområde

- Måluppfyllelsen är hög gällande att organisera för och genomföra högläsning, det finns en stor tillgång till böcker och möjligheter för barn att möta och utveckla intresse för skriftspråket. Ett utvecklingsområde är att planera för högläsningens syfte och innehåll.
- Ett utvecklingsområde är att ge barnen mer talutrymme till exempel under samling och vid högläsning samt att pedagoger i högre grad använder leken som ett tillfälle för språkutveckling genom interaktion.
- Måluppfyllelsen gällande arbetet med barn som har annat modersmål än svenska varierar mellan förskolorna. Några förskolor uppnår hög måluppfyllelse genom att systematiskt använda sig av olika metoder och verktyg. Mindre grupper möjliggör språkutvecklande samtal och bättre anpassning efter barns behov. Flertalet förskolor har låg måluppfyllelse då det råder osäkerhet och kunskapsbrist hos pedagogerna om hur arbetet med flerspråkiga barns andraspråkutveckling ska genomföras.
- Samverkan med vårdnadshavare synliggörs som ett utvecklingsområde på flertalet förskolor kring grunden för barnets språkutveckling.

Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Språkutvecklande arbetssätt och barns delaktighet

Förskolorna arbetar aktivt och systematiskt med att stärka det svenska språket genom högläsning, rim och ramsor, sånger, språksamlingar och dialogisk högläsning. Ett utvecklingsområde är att pedagoger behöver i högre utsträckning planera högläsningens syfte och innehåll, inte endast när och i vilka grupper högläsningen ska ske. Böcker finns tillgängliga i hög grad i olika rum och används både i undervisning och under vilostunder. Flera barn uppger att det finns många böcker på förskolan, och flera berättar att de får välja bok själva. Barnen beskriver att pedagogerna läser för dem, men också att de själva läser eller lyssnar. Vissa barn beskriver att de får välja böcker och samtala om dem, medan andra främst lyssnar utan att själva få komma till tals. Bibliotek besöker barnen ibland för att låna med böcker till förskolan eller med förälder.

Samtliga förskolor använder Polyglutt som ett verktyg för att erbjuda litteratur på barnens modersmål. TAKK och bildstöd används på samtliga förskolor. Bildstöd skulle enligt många förskolor kunna utvecklas ytterligare i utemiljöerna. Språkdomäner används av flera förskolor för att kartlägga barnens språkliga bakgrund, vilket ger pedagogerna en viktig grund för att möta varje barn utifrån dess resurser och behov. Samtidigt skriver flera rektorer att användandet av språkdomänerna är ett område som kan utvecklas.

Barnen visar stort intresse för att uttrycka sig genom språk och skrift. Det finns tillgång till papper och penna, och flera barn berättar att de skriver sitt namn, ritar, och skapar texter. Alfabetet finns synligt på vissa avdelningar. Barnen berättar att de under samlingarna sjunger, räknar, pratar om dagen och äter frukt. Det framkommer att barnen inte upplever sig delaktiga under samlingen utan innehållet styrs mestadels av pedagogerna. Några barn uttrycker att de får prata ibland och att de uppskattar när pedagogerna lyssnar och när de får berätta om viktiga saker, även om några barn är osäkra på om de alltid blir hörda.

Undervisningen organiseras ofta i mindre grupper, vilket skapar goda förutsättningar för språkutvecklande samtal och individanpassning. Samtidigt framkommer en utmaning i att ge tillräcklig stimulans till barn som ligger långt fram i sin språkliga utveckling. Fokus riktas ofta mot att stödja barn med låg språklig nivå, vilket gör det svårt att hitta tid och tillfällen för att utmana de barn som har en hög språklig kompetens.

Fem förskolor har genomgått så kallad litteraturdyplomerings. Diplomerade förskolor arbetar med utgångspunkt i kriterier framtagna av Förskoleförvaltningen och Kulturförvaltningen/Biblioteken i Borås. Det övergripande målet är att stimulera barnens språk -och läsutveckling. Det är också ett mål att barnen ska uppmuntras till att reflektera över text och bild genom riklig tillgång till litteratur, digitala verktyg och en fantasifull, språkstimulerande miljö. Några förskolor har litteratur som sin profil. Både litteraturprofilering och diplomerings bidrar till att litteraturen hamnar i fokus och blir en del i utbildning och undervisning.

Kapprumsbibliotek finns på samtliga förskolor och genom dem så erbjuds barn och vårdnadshavare att låna med sig böcker hem. Det finns ett behov av säkerställa att kapprumsbiblioteken hålls uppdaterade och synliga på förskolorna samt organisera hur bokutbytet ska ske. Vid samtal med barnen om kapprumsbibliotek så visste de flesta barnen att de kunde låna böcker med sig hem. Samverkan med biblioteket och/eller bokbussen är god. Ett resultat av kapprumsbiblioteken är att vårdnadshavare besöker de vanliga biblioteken och lånar hem böcker i högre utsträckning än tidigare.

Flerspråkighet, modersmål och kulturell identitet

Det språkutvecklande arbetet mellan förskolorna skiljer sig beroende på demografiska variationer. Förskolor i områden med färre flerspråkiga barn har generellt mindre erfarenhet inom området och flera rektorer uttrycker behov av

att vidareutveckla kompetensen kring flerspråkighet. Flerspråkiga pedagoger lyfts fram som en styrka i verksamheten, då det underlättar kommunikationen vid olika situationer till exempel vid introduktion av barn och vårdnadshavare som tillhör samma språkgrupp. Samtidigt betonas vikten av att detta sker i kombination med det svenska språket.

Barns olika modersmål synliggörs på flera sätt i lärmiljöerna – genom flaggor, välkomsthälsningar, böcker på olika språk på avdelningarna, ordbilder och text. Flerspråkighet beskrivs av rektorerna som en tillgång, där barns språk, kulturer och erfarenheter berikar verksamheten och skapar möjligheter till nya kunskaper. Flera rektorer lyfter vikten av att uppmärksamma barnens modersmål, då barnen visar stolthet i att lära andra barn ord från sitt språk.

Det tematiska arbetet med litteratur och andra undervisningsområden under längre perioder har visat sig särskilt framgångsrikt för att skapa kontinuitet och fördjupa barnens språkförståelse och ordförråd. Pedagogerna arbetar med fokusord kopplade till undervisningen, vilket ger tydliga effekter i barnens lek, samspel och begreppsanvändning. I vissa fall översätts fokusorden till barnens modersmål, vilket ytterligare stärker språkförståelsen och inkluderar flerspråkiga barn i undervisningen.

Förskolorna arbetar aktivt med att informera och uppmuntra vårdnadshavare att använda sitt modersmål i kommunikationen med sina barn, vilket stärker grunden för barnens språkutveckling. Samtidigt läggs stort fokus på att utveckla det svenska språket inom förskolorna. Många upplever att vårdnadshavare har en uppfattning om att endast svenska ska användas. Här synliggörs ett behov av att informera kring modersmålets roll med vårdnadshavare.

3.2.3 Samverkan mellan förskola och hem

Förskolan har utifrån läroplanen i uppdrag att samarbeta med hemmen på ett nära och förtroendefullt sätt. Det sker genom daglig kommunikation vid lämning och hämtning, utvecklingssamtal, föräldramöten, digital kommunikation via lärplattform, veckobrev och lärloggar samt vid gemensamma aktiviteter som sommarfest och lucia.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Måluppfyllelsen är god när det gäller att förskollärare ansvarar för att utvecklingssamtalens innehåll, utformning och genomförande sker i enlighet med de nationella målen.
- Det finns goda möjligheter att fortlöpande föra samtal med barnets vårdnadshavare om barnets trivsel, utveckling och lärande i ett individuellt perspektiv. Ett utvecklingsområde är föräldramötet som forum då det ofta är ett lågt deltagande på de flesta förskolor.

Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

De allra flesta förskolorna har två utvecklingssamtal per läsår. Det finns ett engagemang från de flesta föräldrar när det gäller utvecklingssamtalen och det är generellt bättre uppslutning än på föräldramöten. Digitala utvecklingssamtal

är ett exempel på alternativ som kan underlätta när föräldrar inte kan komma fysiskt. Förskoleförvaltningen har tagit fram samtalsmallar som används av de flesta förskolorna inför och under utvecklingssamtalen.

Rektor deltar ofta i utvecklingssamtalen i de fall dessa kopplar till barn i behov av särskilt stöd.

Utmaningar när det gäller utvecklingssamtal är tidsbrist hos föräldrar vilket kan leda till inställda möten. Även språket kan vara ett hinder i samtalet och tolk används vid behov. Det framkommer en önskan hos en del pedagoger att kunna göra en större satsning på de vårdnadshavare som behöver mer stöd än andra. Att utveckla samarbetet mer med de föräldrar där det finns olika behov av stöd skulle kunna vara ett utvecklingsområde för att säkerställa att det finns en samverkan som gynnar barnens utveckling och lärande. Ett sådant utvecklingsarbete kan innehålla mindre fokus på information och mer fokus på dialog samt bättre anpassning till föräldrars olika behov och förutsättningar. Även samtalsunderlagen kan behöva ses över i syfte att få en bättre struktur i samtalet.

Föräldramötena på de flesta förskolorna har ofta låg närvaro och det finns en upplevelse att det är samma föräldrar som alltid kommer. Orsaker till varför en del föräldrar inte dyker upp kan handla om tidsbrist och att det är svårt att hitta mötestider som passar alla. Det är också svårt att nå föräldrar med annat modersmål än svenska. Däremot är drop-in-möten på förskolan mer välbesökta. Mötena ligger ofta i anslutning till hämtning av barnen och då är det mer naturligt att stanna en stund för att få information om vad förskolan arbetare med. Den digitala information som ges på lärplattformen är dock uppskattad och där har förskolan möjlighet att visa aktiviteter som sker på förskolan. Några förskolor har också gått samman och erbjuder föreläsningar och mer generell information till föräldrar som ett alternativ till föräldramöten.

3.2.4 Nationella minoriteter

Nationella minoriteter är grupper som levt i Sverige under lång tid och har egna språk och kulturer. I Sverige finns fem officiellt erkända nationella minoriteter: samer, tornedalingar, romer, judar och sverigefinnar.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Många förskolor har tagit tydliga steg mot ökad måluppfyllelse när det gäller att lägga grunden till barns förståelse för de nationella minoriteternas språk och kulturer.
- I pilotprojektet kring ambulerande språk och kulturstöd för sverigefinska på två förskolor har barn fått möjligheten att utveckla sitt finska språk. Det är dock inte tydligt i vilken omfattning barn på andra förskolor som tillhör en nationell minoritet ges förutsättningar att utveckla det egna nationella minoritetsspråket.
- Fler förskolor behöver organisera för att utbildningen även innehåller de nationella minoriteternas språk och kultur.

Beskrivning av måluppfyllelse och utvecklingsområden

Nästan hälften av förskolorna har kommit igång med arbetet och har skapat årshjul som inkluderar de nationella minoriteternas högtider och nationaldagar och på så sätt synliggörs både kultur och språk. Ytterligare ett antal förskolor har i sin planering att komma igång under nästa läsår. Det finns ett antal exempel på att förskolor börjar integrera arbetet i årshjulet för aktiva åtgärder (ett systematiskt sätt att arbeta mot diskriminering).

I ett pågående pilotprojekt där ambulerande finskspråkiga pedagoger ger språk- och kulturstöd har barn på några förskolor fått tillgång till det finska språket och kultur. Projektet har även gett en skjuts åt arbetet med nationella minoriteter på dessa förskolor. Projektet utvärderas under hösten 2025. Många förskolor har goda intentioner och tillgång till material om nationella minoriteter. Men fortfarande behöver personal mer stöd på området så att arbetet blir synligt även när det inte finns barn från nationella minoriteter på förskolan.

3.2.5 Språkhallen

Sedan våren 2023 har Språkhallen funnits på Norrby för att möta behovet av att involvera vårdnadshavare i deras barns språkutveckling på ett tydligare sätt.

Måluppfyllelse och utvecklingsområden

- Målet att främja barns språkutveckling utifrån insatser på olika arenor har nåtts i och med att erbjudande går ut till familjer som har 15h-placering i förskolan.
- Stöd till föräldrar ges i syfte att gynna barns språkutveckling och här är måluppfyllelsen god.
- Målet kring samverkan mellan olika förvaltningar och arenor har uppnåtts och i synnerhet när det gäller samverkan med Kulturförvaltningen, både med bibliotek och kulturskolan.

Beskrivning av måluppfyllelse

Totalt har under våren 2025 35 unika familjer deltagit i Språkhallens upplägg och 14 familjer har återkommit efter en tidigare omgång. Under vårterminen har barn som deltar i eftermiddagens aktiviteter också deltagit i Språkhallen på förmiddagen tillsammans med samma pedagog vid båda tillfällena. Ytterligare några barn från avdelningen deltar på förmiddagen och lekgrupper på svenska har kunnat skapas. Arbetssättet har lett till att barnen känner igen de leklådor som använts på förmiddagen när de används på eftermiddagen på modersmålet. Arbetet i Språkhallen dokumenteras i förskolornas systematiska kvalitetsarbete men en översyn av form och innehåll behöver göras för att synliggöra varje barns utveckling och lärande. Under våren har dokumentation kring förmiddagen lagts ut på Unikum, vilket stärkt hela arbetet och gett vårdnadshavare insyn i arbetet.

Vårdnadshavarna har fått en bra ingång via sina barn till eftermiddagens lek och har uttryckt en nöjdhet om detta. De har fått ökad förståelse för att barnen växlar mellan sina språk. Det finns möjlighet till kunskapsinhämtning och

handledning för vårdnadshavarna i samband med besöket i Språkhallen. Vårdnadshavarna har möjlighet att observera sina barn i lek med andra och många frågor ställs till pedagoger och verksamhetsutvecklare utifrån erfarenheterna i Språkhallen. Det finns behov av att utveckla förberedelsen för pedagoger så att de kan hålla i dessa samtal kring språkutveckling och svensk förskola.

Pedagogerna har utvecklat mer initiativ till förmiddagens upplägg och efterfrågat lämpligt material för aktiviteter. Ett utvecklingsområde är att undersöka närmare vilken förståelse pedagogerna har och hur undervisningen hemma på avdelningen formas efter erfarenheterna i Språkhallen. Vi behöver fortsätta att följa hur det går med förskolornas uppföljning av familjernas uppgift hemma och att det finns fungerande rutiner för inbjudan till Språkhallen.

Samverkan med biblioteket har lett till att vårdnadshavare har besökt biblioteket på egen hand och man har tagit del av olika inbjudningar till aktiviteter där. Tillgång till Polyglutt home access har getts till alla vårdnadshavare som besöker Språkhallen och avdelningarna kan behöva hjälpa till mera kring att ordna med digitala bokhyllor.

Samverkan med Kulturskolan har lett till att kulturpedagogens tjänst har permanentats och det finns ett ökat intresse för Kulturskolan. Arbete pågår för att Kulturskolan ska utveckla en filial i anslutning till Språkhallens lokaler. Instrumentspelandet har varit en av höjdpunkterna för familjerna i Språkhallen.

3.2.6 ÅterSkapa

Sedan våren 2024 har ÅterSkapa funnits för att möta förskolors behov av att utveckla sin undervisning och lärmiljöer med stöd av återbruksmaterial.

ÅterSkapa är även en plats som erbjuder kompetensutveckling för pedagoger.

Måluppfyllelse

- Målet att främja kreativitet, återbruk och hållbarhet har nåtts genom att ÅterSkapa tillhandahåller material som används i undervisning och utveckling av lärmiljöer.
- Workshops inom okodat material, estetiska uttryckssätt och digitala lärverktyg erbjuds i allt större utsträckning.
- Målet kring samverkan mellan förvaltningar har uppnåtts genom samarbetet med Arbetslivsförvaltningen som aktivt bidrar till att hämta, hantera och förbereda material till ÅterSkapa.

Beskrivning av måluppfyllelse

Sedan starten har ÅterSkapa tagit emot cirka 140 besök från förskolor som hämtat material och deltagit i workshops. Nästan samtliga förskolor i Borås stad har besökt verksamheten, som även har välkomnat besökare från andra förvaltningar och kommuner.

ÅterSkapa har etablerats som en uppskattad resurs i förskolans arbete med lärmiljöer och undervisning. Många förskolor besöker regelbundet ÅterSkapa,

och utvecklingen av lärmiljöer synliggörs i dokumentation från förskolorna. ÅterSkapa har successivt blivit en gemensam plats för samtliga förskolor att hämta material som främjar kreativitet, återbruk och hållbarhet.

Workshops erbjuds i allt större utsträckning och omfattar teman som okodat material, estetiska uttryckssätt och digitala lärverktyg. Dessa insatser ger möjlighet att pedagogernas kompetens stärks och inspirerar till nya arbetssätt i undervisningen.

Arbetslivsförvaltningen utgör ett viktigt stöd i att ta emot, sortera och förbereda materialet på olika sätt innan det erbjuds till förskolorna på ÅterSkapa, vilket även skapat meningsfulla arbetsuppgifter för deltagare inom arbetslivsverksamheten.